

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 79.

Sobota 1. oktobra 1927.

Leto II.

Za rdečo Ljubljano!

Ljubljanski delavski volilci, na plan!

V nedeljo se mora zlasti pokazati, kako močna je socialna zavest ljubljanskega delavstva, ljubljanskih produktivnih slojev vobče.

Meščanske stranke so pretvorile volilno borbo za ljubljansko občino v strankarsko politično borbo. SLS, ki je pri zadnjih volitvah izgubila vsa slovenska mesta, bi rada vsaj delno ublažila ta svoj poraz, da pokaže Beogradu, da ima tudi po mestih nekaj upliva. Samostojnim demokratom je pa tudi mnogo na tem, da utrde svojo zadnjo zmago v Ljubljani — da ne govorimo o prikritih radikalnih in radičevskih kandidatnih listah, ki naj bi služile beganju volilcev, in oni eventuelnem še tako brezpomembnem uspehu plasiranja gotovih ljubljanskih koterij pri občinskih poslih.

Občinske volitve in delo na občini se pa tiče predvsem socialnih potreb občanov.

V tem pogledu je pa treba zlasti v Ljubljani še mnogo izvršiti.

Predvsem stanovanjsko vprašanje, nato nebroj drugih problemov, ki živo zadenejo najširše sloje ljubljanskega prebivalstva, delavce, produktivne sloje, osiromašene odrasle in deco proletarijata; občina more izvršiti celo vrsto socialnih akcij, ki so ogromnega pomena za vse občane, zlasti pa za neimovite občane.

Toda to velepomembno socialno delo ne morejo izvršiti meščanske stranke, ki so pretežno kapitalistične stranke, na vsak način stranke hišnih posestnikov in izkoriščevalcev — nikakor pa ni nikoli stranka delovnega ljudstva.

To delo morejo izvršiti le stranke dela, stranke produktivnih slojev.

Socialno delo morejo vršiti le socialne, delavske, razredne stranke, in ne stranke izkoriščevalcev in hišnih posestnikov.

Ali ni dovolj drastičen dokaz nesposobne igre z najvitalnejšim potrebami neimovitega prebivalstva to vsakodnevno izigravanje legitimne zahteve najemnikov po podaljšanju stanovanjske zaštite? Baš minister soc. pol., je nositelj kandidatne liste v Ljubljani, in baš ta minister je še včeraj izjavil dopisniku »Jutranjega lista«, da se bo zaštita uknila. Če ni minister Gosar zaščito že definitivno pokopal, je to odložil zgolj zaradi ne-

deljskih volitev. Po volitvah je bo gotovo konec, kakor je dal sam razumeti. Ali bodo ljubljanski volilci takaj kalini, da se bodo dali tako enostavno izigrati?

Ne! Glasove delovnega ljudstva, strankam delovnega ljudstva — delavskim strankam!

V Ljubljani imamo dve delavski kandidatni listi. Že pri zadnjih volitvah so ti dve listi dobili preko 900 glasov. To je že lepo število — še večje mora biti v nedeljo. In lahko. Kajti število delavstva — tudi zavednega delavstva — je v Ljubljani tako mnogo, da bi bilo lahko z vztrajno in konstruktivno taktiko pokazati na občini moč zavednega ljubljanskega delavstva.

Zato pozivljamo še enkrat vso ljubljansko delavstvo, da naj strne vse svoje sile in pokaže pri nedeljskih volitvah, da je še vedno močno, aktivno, da se preko njega ne more vladati na ljubljanski občini.

Proč z meščanskimi strankami in meščansko politiko izigravanja!

Ljubljansko občino delovnemu ljudstvu!

V boj za častno zmago socialne misli, socialnega dela na ljubljanski občini!

Živela delavska zavest in delavska borba!

Ljubljanski volilci, glasujte za 2. skrinjico!

V 2. skrinjico naj voli dne 2. oktobra v Ljubljani kdor hoče:

nadaljevanje stanovanjske akcije, gradbo majhnih stanovanj, regulacijo živilskih cen, prevelitev indirektnih davkov na bogataše,

odpravo užitnine na moko, skrb za kraje ob periferiji mesta, uresničenje velike Ljubljane, ki bo v stanu voditi splošnosti koristno socialno politiko občine!

Tem načelom občinske politike se protivijo vse druge stranke. Zato glasujte v 2. skrinjico, da boste diktirali tako komunalno politiko!

Za pozitivno socialno delo na občini.

V nedeljo se bo v Ljubljani zopet odločevala pri občinskih volitvah uroda mesta Ljubljane. Klerikalci in demokrati vodijo najostrejši boj politično osebne vsebine med seboj, kakor bi šlo zato, ali bodo v Ljubljani gospodarili demokrati ali klerikalci, demokratska ali klerikalna buržujzija, ki sama o sebi piše in govori o gorostasnih korupcijah, ki sta jih zagrešili ena in druga nad mestno občino ljubljansko. Že samo to je tako važen razlog, da ljubljansko volilstvo pokaže hrbet tem strankam, ki se jih sumi tako težkih grehov. V zadnjem občinskem svetu so bili tudi socialisti; bil je župan s. dr. Perič, ki je ostal kot župan ves čas čistih rok, tako da niti senca ni padla nanj.

Volilci! V Ljubljani potrebujemo občinski svet, ki bo pošten, ki ne bo

dostopen dejanjem, ki se očitajo klerikalcem in demokratom. Ljubljana potrebuje zdravo socialno komunalno politiko. Vse pa dokazuje, da ti dve stranki ne kažeta razumevanja zanj.

V tej volilni borbi za Ljubljano ne gre za vprašanje, kdo bo gospodar v Ljubljani, ampak zato, kdo ima socialno umevanje za občinske zadeve.

Naša delegacija v bivšem občinskem svetu je dokazala razumevanje pod županovanjem s. dr. Periča. Z istimi načeli in čistih rok pojde tudi sedaj socialistična delegacija v občinski svet, da uveljavi tam socialistično komunalno politiko.

Od volilcev je torej odvisno, kako močno bo to zastopstvo v občinskem svetu; volilci naj s svojim glasovanjem dokažejo, da zahtevajo v ljub-

ljanski občini politiko čistih rok in komunalno socialno politiko, ki bo ustrezala potrebam splošnosti.

Kdor hoče, da se ukine v občini dosedanja grda politika, naj voli socialistično!

Druga skrinjica je naša!

To je edina pot, ki ozdravi nečedne stvari v ljubljanski občini.

Se že začenja.

V Beogradu je bilo že prijavljenih nad 600 odpovedi stanovanjskim najemnikom po hišnih posestnikih. V Zagrebu je bilo takih odpovedi prijavljenih nad 4000, v Ljubljani, v Mariboru in v drugih slov. mestih je tudi že število odpovedi doseglo izredno visoke številke, in še več jih je pričakovati za bližnje dni. Pričakovana katastrofa je tu. In kaj dela vlada, kaj g. Gosar, minister soc. pol. in nosilec liste v Ljubljani? Pravi, da se bo morala zaštita ukiniti, maksimiranje najemnin pa da je težko urediti... O komedija!

Komercializacija železnic.

Zveza železničarjev Jugoslavije je priredila v nedeljo, dne 25. septembra 1927 drugo anketo o vprašanju komercializacije železnic v Jugoslaviji. Anketa se je vršila v občinski posvetovalnici v Ljubljani in so se je udeležili zastopniki železničarske zveze iz Slovenije, društvi strojevodij in kurjačev, delegat s. Pongračič iz Zagreba, s. Tokan kot zastopnik Delavske zbornice za Slovenijo, zastopnik zbornice za trgovino in obrt g. dr. Ples in zastopniki Strokovne komisiji priključenih delavskih organizacij. Na anketi sta podala svoje stvarne referate ss. Stanko in Pongračič. S. Uratnik je predložil pismeni fererat. O razpravi je govorilo več železničarjev, ki so navajali le nove dokaze za to, kako neracionalno se danes upravljajo železnice in s temi izvajanjem samo podkrepili pravilo stanje železničarske organizacije, izrečeno v resoluciji, ki jo je anketa soglasno odobrila.

Soglasno sprejeta resolucija se glasi:

Resolucija,

sprejeta glede komercializacije državnih železnic kraljevine SHS na konferenci delegatov »Saveza železničarjev Jugoslavije«, Strokovne komisije, Delavske zbornice za Slovenijo, Društva kurjačev in Društva strojevodij, ki se je vršila dne 25. septembra 1927 v prostorih mestnega magistrata v Ljubljani.

Vse na konferenci zastopane organizacije, po obširno in temeljito pretresenem predmetu, pozdravljajo korak, da se dosedanj biokratski, neekonomski in škodljivi sistem uprave nad železnicima spremeni v komercialno-trgovski.

Pod komercializacijo konferenca razumeva: da imajo delati železnice mesto za račun države na lastni račun; delati na lastni račun je, da točno in o pravem času podajajo obračune svojih dohodkov in izgub, odnosno obračune svojega splošnega poslovanja. S tem v zvezi je, da se železnice in njihovo poslovanje izzve iz tege državnega računovodstva, sedanjega sistema budžetiranja in da za ožje poslovanje železnic

KINO APOLO. Do ponedeljka VSTAJENJE

PO ROMANU LEVA TOLSTOJA
NAJLEPŠI FILM SEZIJE
OGLEJTE SI TA KRASEN
FILM BREZPOGOJNO VSI.

Občinske volitve v Mariboru.

Kakor smo bili v zadnjem trenutku informirani, se bodo vršile občinske volitve v Mariboru 18. decembra tl. Vlada je že izdala tozadevno odredbo. Uverjeni smo, da bo mariborsko delavstvo znalo lepo izvesti tudi to volilno borbo in združeno zmagati.

veljajo prvenstveno one odredbe, ki jih kot koristne odredi uprava komercializiranih železnic.

Konferenca smatra za potrebno naglašati, da bo z izpremembo upravnega sistema v komercialno-trgovski močnejše rezultate samo tedaj, ako bodo v upravo nad železnicami pripuščeni tudi zastopniki delavstva in delavskih gospodarskih organizacij. Tudi zastopstvo železniškega osebja je istotako od eminentne važnosti za uspeh podjetja.

V upravi komercializiranih železnic naj bodo zastopani: zastopniki parlamenta, zastopniki vlade, zastopniki delavskih strokovnih in gospodarskih organizacij in zastopniki poljedelskih in delavsko konzumnih in produktivnih zadrug. Vsi ti zastopniki morajo priti v upravo samo po svobodno izvršeni izvolitvi v tistih institucijah, ki jih pošiljajo.

Pod tako sestavljeno upravo komercializiranih železnic se naj stavi vse železnice in proge. Gradbe novih prog se naj vrše samo tiste, katere odobri tudi uprava komercializiranih železnic.

Z uredbo komercializacije železnic se mora ozirati tudi na to, da ne bodo z novo nastalo upravno in pravno situacijo oškodovani interesi in pridobitve železničarskih uslužbencev in delavcev, nego da se z isto uredbo zagantira: eksistenčni minimum, 8urni delovnik, stalnost v službi, priznanje organizacije, delavskih zaupnikov in intervencij, starostno zavarovanje, za onemoglost in smrt, letne odmore, penzije po 25., odnosno 30. letih službe, pravico stavke itd.

Konferenca istočasno izreka svoj najodločnejši odpor, da se državne železnice kedajkoli in bodisi v kakršnikoli obliki odvzamejo državi in oddajo v privatno eksploatacijo. Tak poizkus, pa bodisi od katerekoli strani, smatra za škodljiv za interes splošnega narodnega gospodarstva in za vse siromašne družabne sloje ter bo dolžnost vsega delavskega razreda, če bi prišlo do takšnih poizkusov, da se jim upre.

Konferenca obsoja, da se o priliki pretresa uredbe o komercializaciji hoče iti preko železničarskih in delavskih strokovnih in gospodarskih organizacij ter zahteva, da se tudi zastopnike teh organizacij pravočasno pozove k sodelovanju.

Resolucija torej popolnoma sлага z ono, ki jo je sprejela internacionalna železničarska konferenca leta 1925.

V tej resoluciji so izražene zahteve, ki se tičejo železničarjev v socialnem pogledu; še polj se pa tiče vprašanje ureditve železniškega prometa in dobre uprave javnosti sploh. Zaradi tega smatramo, da ima poleg

druge javnosti tudi delavski pokret prav velik interes na tem, kako se bo izvršila nameravana komercializacija. Vlada še ni povedala v tem vprašanju svojega stališča, zaradi tega se bojimo, da ima načrte, ki bi prav hudo zadeli železničarje in nemovite sloje, po katerih bi še bolj izkoriščali železničarje in občinstvo. Ta sum zbuja tudi to, ker vlada vabi k tozadevnim posvetovanjem samo pridobitne sloje in njih organizacije, ne pa tudi železničarske organizacije i drugih delavskih zastopstev. — Anketi je predsedoval s. Jernejčič. — O bistvu in pomenu resolucije še izpregovorimo. lj.

Dnevne novice.

Vse znova. Vukičević je trdil, da so mu volitve potrebne, da si vstvari trdno večino. Sedaj je pa njegova večina še manj trdna kot prej. Pa se siromak muči, in ne ve, kako bi rešil svojo vlado, in pokoril parlament. Volitve so padle že skoro v pozabljenost, sklicanje parlamenta je pa odgodil do oktobra. Pri vsem tem pa pravi, da je njegova vlada vlada dela in podobnih blagoslovov. V resnici smo pa po volitvah tam, kjer smo bili prej, in če bog da, se bo komedija znova nekaj časa nadaljevala, nato se bodo razpisale zopet volitve in tako naprej vse dotlej, dokler ostane narod tako neumen, kakor je bil doslej. Lep šport si je izbrala naša buržuazija.

Če se žaba napihuje . . .

Pri zadnjih državnoborskih volitvah so bernotovci, zlasti v Trbovljah, zatrjevali vsem, da bodo dobili za štajersko okrožje tri poslance, to pa vsled tega, ker so najbolj očiščena stranka. Kaj pravijo sedaj na te farbarije rudarji, nam ni znano. Pozitivno pa vemo, da bi bila sigurno izvoljena na Štajerskem dva poslanca, to je Möderndorfer in Petijan, ako bi ne bili delali proti skupnemu nastopu. Ravno tako bi pa bil lahko izvoljen delavski poslanec na Kranjskem; v celoti bi bili izvoljeni tedaj trije poslanci in sicer en socialist, en bernotovec in en dekalist. Sedaj smo se lahko prepričali, da ne vlečejo obrazi, ne ideali in ne programi. Med delavstvom, ki ni organizirano, ki ni prepričano o zmagi, ki ni razredno zavedno, med takim delavstvom bodo imele še dolgo meščanske stranke svoje hlapce. Za nas, kranjske Janeze, je ena sama pot, ako hočemo, da bomo nekaj pomenili, in to je, ena delavska stranka, eno delavsko strokovno in kulturno organizacijo — odpasti pa mora vse, kar je na eni in drugi strani samo zato, da razbija, da intrigira, da ne pride do enotnosti. Vstvariti moramo med delavstvom ponovno izgubljeno in zapravljeno zaupanje, približati se mu moramo s pozitivnim delom, pokazati

mu moramo pot v lepšo bodočnost, katero bo dosegel samo, ako bo složen, če bo veroval v svojo zmago. S obupanci še ni noben general premagal sovražnika. Ta obupana armada smo mi delavci, ko bomo razumeli to, tedaj nam bo skupni nastop lahek.

Ako se posluša govornike na delavskem shodu, s kako vnmemo govorniko o enotni fronti, o skupnem nastopu, o skupnih akcijah itd., istočasno pa se govori o zvezi s policijo, ali o plačancih Moskve, o visokih dijetah itd., tedaj delavstvo posluša jeremijado, gre hladno iz shoda in pravi: »Nič ne bo, dokler se bodo med seboj prepirali!« Sicer so pa razmere takšne, da bi bilo najbolje, da bi očistila najprej vsaka stran svoje dvorišče, bo zedinjenje lahka stvar.

Svodobne volitve v Sloveniji. Na dan volitev, dne 11. septembra 1927 se je peljal železničar I. K. iz Maribora po vsjih opravkih v Št. Ilj. Tja prišedši je srečal nekega tamošnjega kmeta, h kateremu je bil namenjen ter se z njim dogovoril, da ga počaka pred bližnjo krčmo toliko časa, da se vrne od volitev, nakar bi bila šla na dom dotičnega kmeta. Omenjeni železničar se je vsedel pred krčmo na klop, nasproti njemu pa so se pogovarjali neki gospodje med njimi tudi en orožnik iz Št. Ilja. Kmalu na to se mu približa ter ga pozove, da naj gre z njim na orožniško stanico. Na vprašanje, zakaj naj mu sledi, ni dobil odgovora, pač pa je orožnik vztrajal pri tem, da gre z njim. Prišedši na orožniško stanico, so ga na dolgo in široko spraševali, odkod je prišel in kam gre, kaj dela v Št. Ilju itd. Povedal jim je, da se nahaja po svojih osebnih opravkih v Št. Ilju in vprašal, zakaj se postopa na tak način z njim. V odgovor so mu pregledali nahrbtnik, v katerem pa bi bilo nič sumljivega, pač pa so mu pri žepni preiskavi našli 546 ročnih letakov, glaseče se na naslov »Vsem železničarjem« in pa par komadov »Vsem poštenim komunistom«. Po daljšem

posvetovanju gg. orožnikov so mu naznanili, da mu letake v imenu zakona zaplenijo, s pripombo, da je letak »Vsem železničarjem« sicer dovoljen, pač pa ni dovoljen letak »Poštenim komunistom«, ker pa se je nahajal prvi letak poleg letaka »Poštenim komunistom«, so tudi tega zaplenili. Na skromno pripombo, katero si je dovolil I. K., da po njegovem mnenju morajo biti letaki predloženi pred izdajo cenzuri, ni dobil odgovora. Vprašali so ga, kaj naj pomeni letak »Vsem poštenim komunistom«, odgovoril jim je, da on razume to tako, da vsak pošten komunist je socialist, ali gg. orožniki so bili drugega mnenja, namreč, komunist je komunist — kdor pa je lopov, je pa itak v zaporu. Nadalje so zahtevali ime dotičnika, ki mu je izročil letake in orožnik je hotel celo spremljati omenjenega I. K. v Maribor. Končno pa so se le zadovoljili z imeni, kateri so bili na letakih, odnosno z označbo izdajatelja, katere je bila ravzična na omenjenih letakih. Po izvršenem legitimiranju je I. K. lahko odšel, orožnik pa mu je izjavil, da je napravil tudi svojo dolžnost.

Na Dunaju se vrše sedaj obravnave in obsodbe pred prisodnim sodiščem proti udeležencem julijske revolte, ki so bili takrat pri demonstracijah aretirani. Dasiravno se ne more nikomur dokazati kak poseben zločin, vendar izreka meščansko sodišče nad njimi drakonične zaporne kazni. Veliko senzacija pa je vzbudilo odkritje socialista dr. Bauerja, da je sodišče zaporedno listo prisodnikov v vrsti preskočilo, in vpoklicalo le take prisodnike, o katerih je bilo prepričano, da bodo glasovali proti obtoženim delavcem. Tako sta bila izpuščena, oziroma preskočena na listi dva prisodnika-delavca, vpoklicana pa sta bila neki mojster in neka ravnateljstva vdova. Sodišče in pravosodni minister sta radi tega razkritja v veliki zadregi in je vprašanje, če bodo mogle dosedanje obsodbe obveljati. Socialisti zahtevajo za vse, pri julijskih nemirih aretirane, amnestijo.

Ponesrečena razorožitvena konferenca.

Tri države so še na svetu, ki pridejo v poštev kot pomorske militaristične sile: Anglija, Zedinjene države in Japonska. Najjačji sta prvi dve; Japonska je v primeri z njima zelo šibka.

Pred nekaj leti so imele prvo »razorožitveno« konferenco v Washingtonu, kjer so se zedinile, da naj bosta Amerika in Anglija na morju

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s „CLIO“ šumečo limonado.

enako močni, Japonska pa za dve petini manj. Nastale pa so težkoče, in tako je prišlo, da se je julija tl. vršila v Ženevi nova konferenca, na kateri so se militaristi, oziroma mornaristi Anglije in Zedinjenih držav kregali med seboj, Japonci pa so jih pomirjevali, se smehljali in končno predlagali, da naj se lepo razidejo.

Razšli so se, podali lepo »skupno« izjavo, sedaj pa ameriški in angleški delegatje drug drugemu očitajo krivdo za neuspeh.

Evropa je mnenja, in tudi Japonska, da odpade vsa krivda za neuspeh konference na Zedinjene države. Naše mnenje, in mnenje socialistov vobče je, da pade krivda na Zedinjene države in Anglijo v približno istem merilu.

Saj sta to danes edini mogočni državi na morju, obe sta imperialistični, in obe tekmujeta med seboj za svetovno prvenstvo.

Takoj po razbitju so ameriški žurnali zakričali: Zgradimo največjo vojno mornarico in največjo zračno floto na svetu! Ameriški kapitalistični tisk raja veselja, in delnice kompanij, katere izdelujejo vojne potrebščine, so se dvignile . . .

»Edina nevarnost, ki preti Ameriki, je v Angliji«, pravi s podobnimi ali pa z bolj lepo izbranimi besedami ameriški militaristični svet, in zato zahteva »največjo mornarico«.

Kje je sedaj Hearstova »unija angleško govorečih ljudstev?«

Coolidge bo baje sklical okrog leta 1929 novo razorožitveno konferenco, med tem pa bodo Zedinjene države začele tekrovati z Veliko Britanijo za največjo vojno mornarico na svetu. Posledica takih tekem je vojna, in če kedaj pride do vojne v »angleško govoreči uniji«, ne bo prišlo prvič. Vzrok vojniam v današnji dobi je sedanji ekonomski sistem, ne jezik, ali vera.

500.000.000 dolarjev vrženih proč vsako leto.

Nesposobnost in slabo gospodarstvo v raznih oddelkih ameriške zvezne vlade povzroča, da gre vsako leto povprečno pet sto milijonov dolarjev v nič. Toliko bi se namreč prihranilo, če bi bila sposobnost povsod vpoštovana in pa če bi bila finančna kontrola boljša. Te številke je objavil »national industrial conference board«, ki ni socialistična ustanova in ki se bavi samo s tozadevnimi razmerami v

Pavel Dorohov:

Na pohodu.

(Odlomek iz romana »Golgota«.)

Deset vrst od železniške proge se je slišalo grmenje topov.

»Slišite, Maksim Ivanovič — grmenje topov.«

»Da. S Petruhinim so se spoprijeli.«

»Tako bo.«

»Ah . . . Prepozno smo prišli.«

Patrulja javlja:

»Beli obstreljavajo postajo Maksjutkina. Postaja je v rokah vstavev. Za hrbtom belih je postaja Balajskaja — in ta je zasedena samo od železničarjev.«

Maksim je poslal štabu poročilo in hiti k postaji Balajskaja.

Zvečer je zasedel postajo.

»Ste zvezani brzajavno z vlakom?«

»Da.«

»Poleg tega je še kak osebni vlak?«

»Dosedaj nobeden.«

»Govori resnico, drugače ti razbijem glavo!«

Mladi brzajavni uradnik odgovori užaljeno:

»Prosim, da se mi veruje, sodrug. Tudi jaz sem proletarec.«

»Dobro. Ostani pri aparatu. Kakor hitro dospe kakšno poročilo — javi. Ta dva sodruga ostaneta tu.«

Pol vrste pred uvoznim signalom se je proga razdrla.

Kratko pred svitanjem je prišlo poročilo od Kiseljova.

»Tri vrste od železniške proge so postavljeni naši topovi. Vlak se bo v jutru obstreljeval.«

Maksim je šel k brzajavu. Potrkal je uradnika po plečih.

»No, fant, ne spi. Takoj boš imel delo.«

Maksim gre na peron in koraka gor in dol. Kadi Cigareto, eno za drugo in napeto posluša v somrak.

Za stepto brzajneje krvavordeči solnčni snopovi čez nebo.

In s prvimi žarki zagrmijo v daljavi strel topa.

»Eden . . . dva . . . trije . . . štirje . . .«

In zopet:

»Eden . . . dva . . . trije . . . štirje . . .«

Maksim se nasmehne.

»Naši štirje topovi delajo.«

Zbeži k aparatu:

»Brzajavi: Rdeči se bližajo postaji. Potrebna največja naglica, drugače prerežejo umik.«

Pri aparatu vlaka sedi vojak. Poleg njega polkovnik, poveljnik oddelka.

»Vse?«

»Ničesar več?«

Baterija je obstreljevala vlak z veliko skrbnostjo. Strelji so padali v neposredni bližini. V naslednjem trenutku najdejo vlak.

»Hudiča! Od kod so prišli ti rdeči? Od kod artilerija?«

Polkovnik je stopil sam na lokomotivo.

»Nazaj! Polna para!«

Strojvodja potegne za ročaj.

Nasprotnik je spremenil smer strelbe. Začel je obstreljevati progo, sledeč hodu vlaka. Polkovnik je sunil glavo iz lokomotive in pogledal nazaj.

»Polno paro!«

Vlak je dirjal. Granate so eksplodirale čisto v bližini.

»Hitro, hitro!«

Ze se vidi postaja. Uvozní signal je odprt. Še eno vrsto, še pol vrste . . .

V strašnem grmenju in žvenketanju, lomljenju in škrtanju železnega ograjda so se zadušili divji kriki z grozo objeti ljudi . . . Lokomotiva, vozovi so se nakupičili eden na drugega, prevračali, razbijali . . . Vpognjeni in razbiti deli železa, lesa, roke, glave, noge, stoki . . .

S postaje planejo Maksimovi jezdecí.

Deset polkov združenih trup Kiseljova in Petruhina se je postavilo v vrsto pred postajo. Rdeči prapori plapolajo, bajoneti se blišče, topovi rožljajo.

Kiseljov in Petruhin jezdita na čelu štaba, pregledujoč polke.

V polnem bojnem redu koraka polk za polkom mimo štaba.

Prva delavska armada koraka svojim bratom za Uralom nasproti.

Za reko Irliš vzhaja rdeča zvezda.

(Konec.)

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

ameriški upravi. Koliko denarja pa gre v nič v jugoslovanski vladni upravi?

Gledališka razstava v Ljubljani. Vsled velikega zanimanja in obilnega obiska je sklenila uprava velesejma, da podaljša gledališko razstavo, ki se nahaja v paviljonu II do ponedeljka, 3. oktobra. Opozarjamo vse zainteresirane, da si to izbornu uspešno kulturno prireditev ogledajo. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in popoldne od 1. do 6. ure. Vstopnina znaša Din 2.—. Prosvetna društva, šole in druge korporacije, ki najavijo upravi velesejma svoj poset, dobe znižano vstopnino po Din 1.— na osebo. Začasni dohod na gledališko razstavo je preko sejmišča skozi portal ob Gosposvetski cesti.

Vabilo na 9. redno sejo ožjega odbora »Svoboda«, delavske telovadne in kulturne zveze za Jugoslavijo v sredo, dne 5. oktobra t. l. ob 20. uri v uradnih prostorih v Ljubljani, Marksov trg 2-II, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajničarke. 4. Nastavitev tajnika. 5. Vprašanej lista. 6. Določitev občnega zbora. 7. Razno.

Pozor naročniki in čitatelji! V naši upravi se nahaja večje število brošur, Friderik Engels: **Razvoj socializma** od utopije do znanosti. Omenjena brošura je zelo posrečen prevod in je neobhodno potrebno, da si jo vsak razredno zaveden delavec nabavi, ker v nji bode našel mnogo naukov, kateri so mu za socialistično naobrazbo ter za tozadevno razmotrivanje neobhodni potrebni! Cena je zelo nizka, komad Din 4, naroča se pri upravi našega lista, Maribor, Ruška cesta 5.

Maribor.

V petek, dne 30. tm. ob pol 7. uri zvečer se vrši na vrtu »Ljudskega doma« velik shod tukajšnje krajevnice organizacije SSJ na katerem bo poročal s. Topalović in njegova žena s. Milica Topalović pa bo govorila o gibanju socialističnih žen in deklet. Soderužice in sodruzi udeležite se shoda polnoštevilno.

»Vstajenje«. Veličastni roman Leva Tolstega smo videli že na odru, sedaj ga lahko vidimo tudi v filmu — in sicer v takem filmu, ki dela ta veličastni umotvor še veličastnejši, v filmu, ki nesmrtno umetnino ne kvadrira, nego nasprotno šele prav prikaže v vsej svoji dramatičnosti, zagradi in potencira dejanje v tako dovršenih in ogromnih slikah, da šele prav vidimo apokaliptične dimenzije tega dela. Režija tega filma je tako popolna, da se moramo čuditi in diviti. Od detalja do celote vse v stilu in v značaju kraja, oseb, epohe, vse v duhu obenem ideje in filozofije Tolstega. V ta film so bila vložena ogromna sredstva, in nedvomno najprvovrstnejše režijske in igralske sile filma. Dolores del Rio v vlogi Katjuške se je pokazala igralka tako izredne, nadčloveške občutne bolesti in tragike, da obledel spritno nje mnoge in premnoge filmske zvezde, ki se o njih toliko pisal Sploh so vloge v tem filmu vse zasedene po najsijajnejših močeh. Vsem našim čitateljem toplo priporočamo, da si ogledajo ta eposalni film, ki ni samo tehnična virtuoznost, nego od božjega umetniškega diha prežeta vstvaritev. Tolstega misel vstajenje je prišla tu do najsilnejše podobe, in bo zato prav, da si občinstvo ogleda ta najboljši film zadnje dobe.

Kaj bo s stanovanjskim zakonom? To vprašanje se bo obravnavalo na

javnem zborovanju, ki ga sklicuje društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru v petek, dne 30. septembra ob 20. (8.) uri zvečer pri Götzu v lopi. Zborovanja se udeležijo po svojih zastopnikih tudi vse strokovne organizacije v Mariboru in okolici.

Pevski odsek »Svoboda« v Mariboru, ki je bil ustanovljen šele nekaj let po prevratu, si je pridobil med občinstvom že precej simpatij. Dasi je ta zbor po številu pevcev dokaj slab, je vendar še vsako svojo nalogo rešil brezhibno. Nemala zasluga gre tu zborovodji, g. Vogriču, ki vodi zbor z večjo roko v popolno zadovoljstvo. Dosedanje delovanje tega našega pevskega zbora daje garancijo, da bi bilo delavstvo nanj lahko ponosno, ako bi imel vse predpogoje za procvit in napredek. Tako se mora boriti s stalnimi materialnimi težkočami, trpi pa tudi na pomanjkanju zadostnega števila članstva. Da je obdržal odsek ravnovesje tako v finančnem oziru, kot v pogledu glasov, se imamo zahvaliti požrtvovalnosti in vztrajnosti sodrugov in sodružic, ki so ostali zvesti člani tega odseka. Skrb vsega delavstva je, da se delavskim kulturnim organizacijam omogoča razvoj in napredek in upamo, da bode tudi ta naš zbor z razumevanjem rešilo njegovih neprilic. Zato vabimo vse sodruge in sodružice, ki imajo veselje do petja, da vstopijo kot člani v ta odsek, nepevci pa ga ojačijo in pospešijo njegov napredek s tem, da pristopijo kot podporni člani. Vsak sodrug torej, ki hoče postati izvršujoči ali podporni član, naj se brez obotavljanja prijavi in to v Ljudskem domu, kjer se vršijo vaje vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 10. ure zvečer. Soderugi in sodružice! Že v par dneh imate priliko, da dokazate temu našemu pevskeму zboru vašo naklonjenost in pripravljenost za podporanje. To storite s tem, da vsi do zadnjega posetite njegovo »Vinsko trgatev«, ki bo v soboto, dne 1. okt. v Ljudskem domu in ki se začne ob 8. uri zvečer.

Z ozirom na okolnost, da je med prebivalstvom mesta razširjeno mnenje, da so nove stanovanjske zgradbe oproščene vseh občinskih doklad in naklad, naznanja mestni magistrat, da to ne odgovarja resnici, ampak da so: 1. nove zgradbe oproščene samo občinskih doklad na drž. davek, dokler so iste oproščene drž. davka; 2. da se na prošnjo pobira z veljavnostjo od 1. jan. 1924 naprej gostščina, vodarina in kanalska pristojbina od stanovanjskih prostorov potom komisije ugotovljene najemnine, ki približno odgovarja najemnini stanovanj v starih zgradbah.

Pevski odsek »Svoboda« priredi v soboto, dne 1. oktobra 1927 v Ljudskem domu vinsko trgatev z izbranim sporedom. Vstopnina 5 Din. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabimo vse naše znance in prijatelje petja, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. Bratska društva naprosimo, da opuste na ta dan enake prireditve.

Misli delavca iz Ruš o minulih skupščinskih volitvah.

Ko pregledujem rezultate zadnjih volitev v skupščino in štejem delavske glasove po različnih krajih Slovenije, vidim, da mi delavci v Rušah, v majhni podeželski občini, še vendarle nismo med zadnjimi. Z 246. glasovi smo pripomogli k izvolitvi edinega zastopnika delavcev in malih kmetov, smo uverjeni, da bo znal vedno zagovarjati naše želje in zastopati naše potrebe. Obenem pa nam je ta, po dolgem času zopet prvi volilni uspeh, v zadoščenje, ker smo mi tu pri nas storili svojo dolžnost.

Ne morem pa molče preiti rezultate volitev v naših mestih, Ljubljana, Celje, Ptuj (izjema je Maribor) in naših industrijskih krajev, kakor je Trboveljski in Jeseniški revir. Izgleda kakor da tam ni proletarijata, ali pa da se na dan volitev poskrije, ali pa, kar je še slabše, da gre voliti svoje sovražnike, meščanske stranke. Najbrže bo slednje res, sicer bi ne mogli

meščani šteti svojih glasov po tisočih pa komaj po stotinah in desetinah. Je že tako, da, kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima. Preveč se v teh krajih kritizira in premalo dela in želel bi, da bi vam bile te volitve zadnji opomin, da se spametujete. Kovinarji z Jesenic in Javornika, usnjariji s Tržiča, rudarji iz Zagorja, Trbovelj, Hrastnika in Hude jame, nikar mi ne govorite o svoji razredni zavesti in o uspehih, vse je domišljavost, samo številke pogledajte! Nikar se ne hvalite z agitacijo, ki se je vršila po vaših krajih, če pa so to agitacijo vršili agitatorji od drugod, medtem ko ste vi sami doma sedeli. Za volilne uspehe ni potreba nobenih posebnih materijelnih žrtev, pač pa je potrebno nekoliko delavskega ponosa in razredne zavesti sodrugov. Saj se vendar ne zahteva od vas nič drugega, kakor da greste na dela prost volilni dan, par korakov daleč na volišče, vzamete v roko kroglico, ki tehta mogoče komaj pet gramov in jo spustite v skrinjico, na kateri v drite ime zastopnika razredno zavezanega delavstva. S tem ste storili svojo dolžnost. Vsa procedura zahteva od vas komaj toliko truda, kakor če bi se odkrili gospodu direktorju na cesti. In večini je še to pretežko. Zato pa nikar ne vzdihujte in ne preklinjajte! Sami ste si krivi, če vam gre slabo. Pravite, da vas je toliko in toliko tisočev! Kje pa so vaše organizacije? Prepričan sem, da ko bi bilo v zvezi razrednozavednih slovenskih rudarjev organizirano 80—90% naših rudarjev, kakor v Avstriji, Nemčiji in na Angleškem, da bi bil vaš gospodarski položaj povsem drugačen. Ali k temu je treba malo manj preprirov in besedičenja in malo več razredne zavesti in delavskega ponosa. Le če boste tudi sami pokazali dobro voljo, vam bo moralna podpora ostalega našega proletarijata zasigurana. Dokler pa bodo naše strokovne organizacije štejele le po par sto članov, kulturne, politične in gospodarske pa komaj po 10% vsega delavstva, bomo še nadalje plačevali davek na ročno delo, bomo še nadalje stanovali v barakah in pod mostovi in nas bo še dalje pritiskal zakon o zaščiti države. Ne bog, ne hudič, nam ne bo pomagali, če si ne bomo sami pomagali.

V večini občin po Sloveniji se bodo v kratkem vršile volitve v občinske odbore. Upamo, da se bo delavstvo do tedaj v nekaterih krajih spametovalo in ne bo več pljuvalo v lastno skledo. Mi v Rušah vemo, kaj nam bo takrat narekovala naša proletarska dolžnost in upamo, da se bodo tega zavedli v nedeljo tudi ljubljanski delavci. I. S.

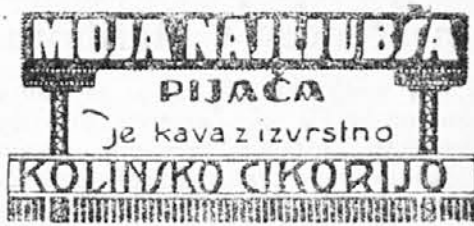
Lesce

Podružnica »Svobode« v Lescah na Gorenjskem, priredi dne 2. okt. tl. ob 3. uri popoldan v prostorih pri Katrineku, veselico, združeno s šalji vo pošto, plesom ter prosto zabavo. Vstopnino za osebo 5 Din. Za ples 10 Din. Svira prvovrstni zbor tamburaškega odseka »Svobode« v Lescah. Ker je čisti dobiček namenjen za kritje stroškov v podružnici, vabimo vse sodružice, sodruge in druge prijatelje zabave, da se te naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

Kultura.

Esperanto — mednarodni jezik svetovnega proletariata.

Učenje esperantskega jezika se v zadnjem času propagira posebno tudi med delavstvom. Značilno je, da je na primer sovjetska vada ob priliki svetovnega kongresa esperantistov-delavcev, ki se je v jeseni lanskega leta vršil v Leningradu, temu kongresu posvetila posebno pozornost. Najlepši prostori v bivši ruski dumi so bili kongresu stavljeni na razpolago in je vlada ob tej priliki celo izdala poštne znamke z besedilom v ruskem in esperantskem jeziku. Toda tudi v kapitalističnih državah si je esperantsko gibanje med delavci že priborilo čvrsto pozicijo. Delavci-esperantisti ne sodelujejo le v nevtralnih esperantskih organiza-

cijah, marveč ustanavljajo v vseh državah sveta tudi že svoja delavska združenja, ki se poslužujejo esperanta v prvi vrsti v korist ciljem mednarodnega proletariata. Organizacija SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda) (Svetovno združenje brezdržavnih) združuje pod geslom: »Esperanto za mednarodni proletariata« veliko število esperantistov-proletarcev iz 35 dežel.

En tedenski in dva mesečna esperantska časopisa kakor tudi mnogoštevilni prevodi pesniških del in političnih brošur v esperantskem jeziku dokazujejo agilnost vodstva te organizacije. Slično kakor druge nevtralne organizacije ima SAT svoje zastopnike v vseh večjih mestih kulturnega sveta, tako da najde esperantist-delavec v tujini pri esperantistih-somišljenikih povsod prijateljsko pomoč.

Nastane vprašanje, zakaj si je delavstvo kot mednarodno občevalno sredstvo izbralo ravno umetni jezik esperanto in ne morda angleškega ali francoskega jezika. Situacija je jasna za vsakega, ki sam obvlada esperantski jezik. Esperanto kot umeten jezik je po slovnicu in po svojem besednem zakladu tako priročno, da pri učenju ne nudi tolikih težkoč, kakor skoro vsi živi jeziki. Reči se more, da zahteva študij esperantskega jezika le neznamen del truda in časa, ki sta potrebna na primer za študij francoskega jezika. Slovnica esperanta pozna le 16 enostavnih pravil brez vsakih izjem. Besedni zaklad se pa za vsakdanje potrebe omeji na zelo majhno število besed, ker si esperantist s pomočjo približno 30 besedic, oziroma priveskov na enostaven način zamore tvoriti druge besede. (Na primer z besedico mal, ki pomeni nasprotno: bona — dober, malbona — slab, granda — velik, malgranda — majhen itd.) Za delavca in njegove otroke, kateri navadno nimajo priložnosti, da bi mogli skozi dolga leta obiskovati šole in delati na svoji lastni duševni izobrazbi, pride torej kot mednarodni jezik v poštev faktično le esperantski jezik.

Da je pa tako mednarodno občevalno sredstvo nujna kulturna in praktična potreba tudi za mednarodni proletariata, je izven vsakega dvoma. V času radia, aeroplanov in filma, ko je moderna tehnika skoroda odstranila časovne in krajeve meje na naši zemlji, mora raznoličnost jezikov postati neznosna ovira za gibanje, katero, kakor delavsko gibanje, obsega celi svet.

V Jugoslaviji obstoja dosedaj šele eno društvo esperantistov-delavcev (»Laboristo rando« v Novem Sadu), sodeluje pa v drugih, nevtralnih esperantskih društvih že lepo število naših političnih somišljenikov. **Upajmo, da bo delavstvo tudi pri nas razumelo klic časa in z aktivnim sodelovanjem pripomoglo h končni zmagi esperantskega gibanja.**

Opozarjamo vse naše cenjene zapornike ter prijatelje esperantskega gibanja, da se polnoštevilno udeležijo tozadevnega predavanja, katero se bo vršilo v petek, dne 7. okt. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Predaval bo znani vodja esperantskega društva v Mariboru g. Dr. Winterhalter, kateri nam je znan že od predavanja prejšnjih let kot eden najboljših predavateljev v tej temi.

Naročajte in širite »Delavsko Politiko«! Zahtevajte jo v vseh lokalih, kamor zahajate! Kupujte edicije v trgovinah, katere inserirajo v delavskih listih! Podpirajte svoj tisk, ker s tem jačate svojo moč!

Iz gibanja privatnih nameščenec v Mariboru.

V torek, dne 20. tm., se je vršil v salonu hotela pri »Zamorcu« številno obiskan sestanek privatnih nameščenec, katerega je sklicala podružnica »Zveze privatnih nameščenec« v Mariboru. Na sestanku je bil zastopan tudi pododbor Saveza bankovnih činovnikov i namještenika v Mariboru. Jos. Petejan je otvoril kot predsednik podružnice »Zveze privatnih nameščenec Jugoslavije« sestanek in v svojem govoru poudarjal, da ima današnji sestanek namen oživit gibanje privatnih nameščenec v Mariboru in zbrati sile vsega privatnega nameščenstva v našem mestu. Ugotavlja, da je mogoče stvoriti enotno fronto vseh privatnih nameščenec samo na nepolitični bazi, vsled česar že od početka svojega delovanja v naši strokovni organizaciji strogo loči svoje politično udejstvovanje od svojega strokovnega udejstvovanja v organizaciji. Strokovna organizacija ima namen in nalogo ščititi socialne, ekonomske in kulturne interese privatnega nameščenstva in mora vsled tega varovati svoje politično nepristranost. Poziva vse navzoče, da strogo pazijo, da se ta princip v strokovni organizaciji nikdar ne krši in da se v gibanju privatnega nameščenstva potom svojih strokovnih organizacij aktivno udeležujejo. Ob soglasnem pritrjevanju vseh navzočih je podal besedo Jamniku iz Ljubljane, ki v daljšem govoru oriše nevzdržne razmere, ki so se vgnezdile pri zaposlevanju privatnih nameščenec, posebno pa trgovskih

nameščenec. Socialna zakonodaja se v naši državi ne izvaja, z zakonom garantirani 8-urni delovnik in nedeljski počitek se vsak dan na vseh krajih gazi in krši, s podaljšanjem delovnega časa se povečava brezposelnost in ogrožava eksistenca zaposlenih. Ponudba na delovnem tržišču privatnih nameščenec raste vsak dan in vzporedno s tem se niža cena njihove delovne moči. Delovni pogoji so vsak dan slabši, dnevno se nam odvzemajo pridobitve prvih povojnih let, pridobitve, katere so nam z obstoječimi socialno-zaščitnimi zakoni zadržane. Naša socialna zakonodaja nazaduje, namesto da bi napredovala, nazaduje vsled tega, ker ni nikogar, ki bi čuval nad njo, da se izvaja in zahteva, da se že obstoječi socialno-zaščitni zakoni izvajajo in z ustavo predvideni uzakonijo in prično izvajati. Ugotavlja, da država vsled pritiska delodajalskih organizacij, ki v zastopanju svojih interesov napram delojemalcem ne poznajo nobenega pardona in nikakega obzira, nima interesa na izvajanju socialno-zaščitne zakonodaje in mirno dopušča kršenje iste. Vsi obstoječi zakoni v naši državi imajo čuvarje, ki pazijo, da se ti zakoni ne kršijo. Prestopki teh zakonov se neusmiljeno kaznujejo — zakon o zaščiti dela se pa krši vsak dan, ni pa oblasti in ni ga čuvarja, ki bi to kršenje preprečil in kaznoval. Na izvajanju teh socialno-zaščitnih zakonov je zainteresirano celokupno privatno nameščenstvo.

Govor g. Jamnika je bil spremljan s pozornostjo in večkrat prekinjen z odobravanjem, ki je pričalo, da se privatni nameščenec našega mesta zavedajo svojega mizernega položaja

in svoje stanovske dolžnosti. Temu je dala izraz tudi volitev novega upravnega odbora podružnice »Zveze privatnih nameščenec Jugoslavije«, v katerega so bili soglasno izbrani člani — zastopniki vseh kategorij privatnega nameščenstva.

V imenu »Saveza bankovnih činovnikov i namještenika«, pododbor Maribor, je spregovoril g. Skaza, ki je pozdravil navzoče in izrazil svoje veselje nad solidarnostjo, ki se je pokazala na tem sestanku. Izrazil je željo, da se člani vseh obstoječih organizacij privatnih nameščenec zavedajo, da imajo popolnoma enake interese in da je njihova naloga skupno delovati v skupen dobrobit vseh privatnih nameščenec. Poudarja, da so mariborske organizacije privatnih nameščenec že doslej nastopale skupno v vseh vprašanjih, kjer se je za to pokazala potreba,

ter želi, da bode tako tudi v bodoče. Želi pa tudi, da gredo vse organizacije in člani vseh teh organizacij med svoje neorganizirane tovarišice in tovariše, da vzbude v njih stanovsko zavest in borbenost in pridobe z njimi svojim organizacijam nove člane — nove borce.

Predsednik se je zahvalil g. Skazi za njegove besede in pozval navzoče, da sledeč njegovim besedam, delujejo v dobrobit svojih organizacij ter zaključil lepo uspeli sestanek.

Tiskovni sklad.

Krajevna pol. organizacija v Ptujju je darovala za tiskovni sklad »Del. politike« 100 Din. Hvala. Posnemajtel

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Največja, najcenejša in najhitrejša mehanična delavnica, zlasti za kolesa, motocikle, otroške vozičke, šivalne stroje, pisalne stroje, gramofone, kakor vsa mala in velika mehanična popravila in okretala. — Lastni prostori za popravila in emajljanje z električnim pogonom.

Klobuke

kravate, ovratnike, nogavice, palice najceneje pri trdki

Igo Baloh, Vetrinjska ul. 18

Anton Vaupotič vdova

SODNA UL. 16, se priporoča v izvršitev vseh sobo-, črkoslikarskih in plesarskih del po najnižjih cenah.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARV, IAKOV. FIRNEŽA IN STEK. KLEJA
DRUŽBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAZI COPICI
TERPENTINE FIRNEŽ
STROJNO ODE SOLSKE BARVE
UMETNIŠKE BARVE PRAŠNO ODE
PRISTNE ODNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEG TRGOVINA
SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE

Ivan Jančar, Ljubljana

Izdelovanje oljnatih barv, lakov, firneža in steklarskega kleja.

Prodajalna: Miklošičeva cesta šte. 4
Skladišče: Vidovdanska cesta šte. 14

Zaloga vseh potrebščin za slikarje, pleskarje, ličarje in v te stroke spadajoče.

A. JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA UL. 14

Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov.

Cenjenemu občinstvu najvljudneje priporočam šolske zvezke in trgovske knjige.

Priporočam svojo veliko zalogo

„DOKO“
čevljev

za dame, gospode in otroke ter vseh vrst usnatih dokolenic lastnoročnega domačega izdelka. Oglejte si zalogo v **Prešernovi ulici št. 9**, na dvorišču.

Ivan Čarman.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trplnu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

Oetker-jeva

svetla glava!

ČESA ŽELITE?

Želite li šartilje, pecivo, močnata jedila in torte v najvišji popolnosti in lahki prebavljivosti? Potem napravite iste izključno po Dr. Oetker-jevih receptih in z Dr. OETKER-jevimi

PECILNIM PRAŠKOM

Najboljše in preizkušene recepte pošilja na željo brezplačno in prosto poštne

Dr. Oetker, Maribor
d. z o. z.

**Nabirajte
nove
naročnike**

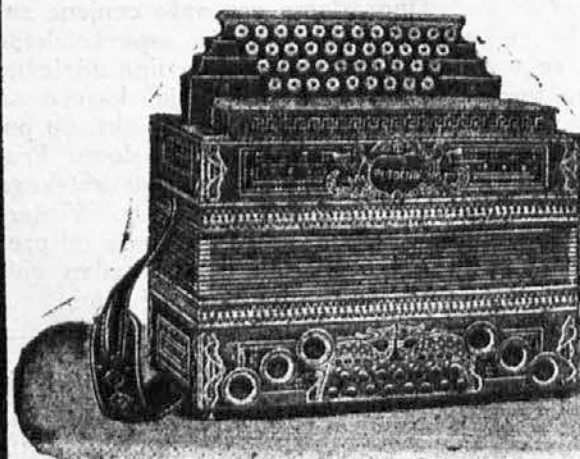
Pozor!

Sodrugl, prijatelji, igralci harmonike, kateri želite kupiti res dobro, trpežno in krasno izgotovljeno harmoniko, dobite isto pri

A. Potočnik

izdelovalec različnih harmonik, Selca pri Škofji Loki, Slovenija.

Sprejemajo se tudi vsa popravila v strokovno, trpežno ter solidno popravilo. Cenik se pošlje zastonj.

Centralna vinarna d. d.

nudi zajamčeno pristna štajerska, dolenska, dalmatinska in druga vina.

LJUBLJANA, VII
Frankopanova ulica šte. 11

NAJBOLJŠA SVINJSKA MAST

Znamke I. P. Znamke

Lastni izdelek trdke

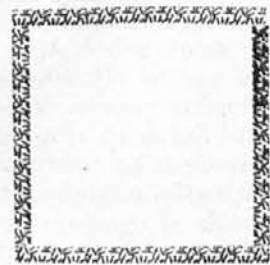
E. Popovič, Ljubljana

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter v sodih po 50, 100 in 200 kg.

Točna posrežba! Cene najnižje!

Ali že uporabljate

„PROJA“ terpentinovno kremo za čevlje!

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.